

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **K/6080.**

Benyújtás dátuma: **2019-05-09 14:38**

Parlex azonosító: **ECV6UDMT0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Benyújtó: **Ander Balázs (Jobbik)**

Tisztelt Elnök Úr!

Az Alaptörvény 7. cikk (1)-(2) bekezdése, valamint az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (8) bekezdése alapján írásbeli választ igénylő kérdést kívánok benyújtani

Az írásbeli választ igénylő kérdés címzettje: **Dr. Palkovics László, innovációért és technológiáért felelős miniszter**

Az írásbeli választ igénylő kérdés címe: **"Önök jól képzett szakikat vagy Mekk Elekeket képeznének?"**

A „Szakképzés 4.0 – A szakképzés és felnőttképzés megújításának középtávú szakmapolitikai stratégiája” című koncepcióban foglaltak csak akkor lehetnek sikeresek, ha az általános képzés során a családi háttértől függetlenül megszerezhetőek lesznek a szakképzésben szükséges kompetenciák. Hiszen az iskolai szakképzés nem választható el a közoktatás egészétől, ezért is aggályos a szakképző és az általánosan képző intézmények ágazati irányításának teljes szétválása.

Mindazonáltal számos pozitív elme van a koncepciónak, ugyanis az átjárhatóság fokozása, az alapkészségek megerősítése, az ösztöndíjrendszer kiterjesztése, az iskolai infrastruktúra fejlesztése stb. még ellenzékéből is támogatást érdemlő pontjai az elképzelésnek. Csak reménykedni tudunk abban, hogy a még homályban hagyott részletek - és a megvalósítás mikéntje - nem kényszerítenek minket teljesen elutasító kritikára. Bizonytalanságra ad okot, hogy nem teljesen látszik a finanszírozási háttér megléte, és sajnos nem létezik egy átfogó helyzetelemzés és egy tartalmi, pedagógiai fejlesztési terv sem. Szakmai észrevételek fontos hiányosságként értékelik, hogy a dokumentum a tervezésnél nem fordít kellő figyelmet a diákok, a Z-generáció „működésére”, a szülők bevonására, a tanártársadalom megbecsültségének, munkaterhelésének, felkészültségének, hozzáállásának következményeire. Személy szerint leginkább aggodalmasnak azt az észrevétel tartom, hogy a dokumentumban a munkaerőpiaci/szakképzési helyzetelemzés és a következtetések nincsenek mindig összhangban. Az eltérés tendenciózus. A helyzetelemzés alapján a munkaerőpiac egyre jobban igényli a szakmafüggetlen kompetenciákat, és a szakmunkásképzés jelentősen el fog tolni a felnőttek világa felé; ebből az következne, hogy a szakképzés kezdetét későbbre kellene tenni, és az általános kompetenciafejlesztés hosszabban kellene, hogy folyjon. A stratégia kitűzött célja ennek ellenére a 14-15 évesek minél nagyobb arányú bevonása a szakképzésbe, az általánosan

képző, a felnőttkori szakmaszerzés lehetőségét megadó gimnáziumok térnyerésének megállításaival. Érdeklődöm, hogy mi a magyarázata ennek a koherenciazavarnak.

Továbbá a CKP véleményével megegyező módon, az anyagban szereplő tartalmi elemekre hivatkozva, szeretném a részletes szakmai álláspontjukat megismerni azzal kapcsolatban, hogy helyesnek tartják-e:

hogy egy személytelen teszt – a nyolcadikos kompetenciamérés – alapján kerülhessen be valaki szakmai képzésbe, és megszűnjön a szakképzési és a gimnáziumi felvételi eljárás egysége?

hogy keretszámot határozzanak meg a gimnáziumi képzésre, ill. hogy pályairányítás folyjon?

a szakiskola (rég neve: speciális szakiskola) kihagyását a szakképzés rendszeréből, ami rontaná az integráltan nem oktatható, de munkaképes tanulók munkaerőpiaci esélyeit?

hogy a szakmunkásképzés után megszűnjön a nappali érettségiszerzés lehetősége? (Álláspontunk szerint a szakma és az érettségi nappali rendszerben való megszerzhetőségét bizonyos életkori határig mindenki számára biztosítani kell.)

a mostani szakközépiskola szakképző iskolává átnevezését a félreérthetőség miatt?

hogy az orientációs évfolyam kizárólag a kompetenciavizsgán gyengén szereplők számára kerüljön megszervezésre (az anyag egyes részei ezt a megközelítés tartalmazzák a SZIT-en említett mindenki számára nyitott megoldás mellett)?

Kérem, válaszoljanak az alábbi kérdésekre is:

1. Nem látjuk, hogy a szakmai ismeretek mellett lesz-e lehetőség az alapkészségfejlesztésre és a megfelelő, a jelenleginél lényegesen magasabb arányú közismereti oktatásra. Véleményünk szerint ebben az iskolatípusban a képzésnek általában 4 évvé kellene alakulnia, egyes szakmák esetén lehetővé téve a 3 éves képzést; az átalakítás egyik módja lehetne az orientációs évfolyam mindenki számára elérhetővé tétele. Ezek alapján önök elegendőnek találják-e a szakközépiskolai (rég neve: szakiskolai/szakmunkás, javasolt nevén szakképző iskolai) képzés tartalmának meghatározását?

2. Megfelelően megoldottnak gondolják-e a közismereti tartalom és a szakmafüggetlen kompetenciák kialakításának kérdését, a NAT és a stratégiában leírtak illeszkedését, a NAT érvényességének biztosítását a technikumokban és szakképző iskolákban?

3. Miért nem osztják azt az álláspontot, hogy a kötelező kerettantervek helyett választható mintatantervekre, ill. az eltérés lehetőségének jelentős növelésére van szükség?

4. Velünk ellentétben, önök megfelelően biztosítottak vélik-e a tanulók képzési formák és ágazatok, továbbtanulási irányok közötti váltását reálisan lehetővé tevő segítő szolgáltatásokat (karriertanácsadás, különbözetire felkészítés, második idegen nyelv tanulásának lehetősége, 5. érettségi tárgyra felkészítés); a váltás lehetőségét – évisméltéssel vagy anélkül – a képzés bármely pontján?

5. Megoldottnak látják-e az ágazatok közötti váltást, ill. a gimnáziumból technikumba lépőknél az

ágazati alapozás pótlását? Nem világos továbbá, hogy a szakiskolások szakmára vagy ágazatra jelentkeznek.

6. Milyen módon fogják megvalósítani az újszerű képzési formák (orientációs évfolyam, Dobbantó, műhelyiskola) módszertanának, szervezeti kultúrájának beépülését a felsőbb évfolyamokon folyó képzésekbe?

7. Hogyan óhajtják biztosítani a pedagógiai munkát segítő szakemberek intézményi jelenlétét? Az anyagban említett digitális asszisztensek és kapcsolati munkatársak mellett az eredményes oktatáshoz, a korai iskolaelhagyás megelőzéséhez és különösen az új képzési formákhoz elengedhetetlen gyógypedagógusok, pszichológusok, fejlesztő pedagógusok, (gyógy)pedagógiai asszisztensek, pályaorientációs tanárok stb. rendelkezésre állása.

8. Szeretnék-e növelni a tagintézményi vezetés szerepét, a tagintézmények autonómiáját?

9. Mi az álláspontjuk a szakképzésből felsőoktatásba jutás segítésének azon felfogásáról, hogy ezt az általános felvételi eljárás keretében kell szabályozni; a nagyobb arányú továbbtanulás legfontosabb eszköze a továbbtanulás nyelvvizsgához kötésének eltörlése, ill. az államilag finanszírozott helyek számának a növelése?

10. Milyen szakmai elképzeléssel rendelkeznek a felnőttoktatás, második esély iskolái, érettségizettek nappali képzése speciális kezelésének megoldására? Hiszen ezek nem moshatók össze a tankötelesek képzésével; más oktatók, esetleg más intézmények szükségesek.

12. Milyen módon kívánják lehetővé tenni az általános iskolai végzettség megszerzésének lehetőségét az azzal nem rendelkezőknek? (Nem világos, hogy a Dobbantó évfolyam erre lehetőséget ad-e.)

13. Milyen koncepció létezik arra, hogy a jelenlegi rendszerben létező, a képzési utak sokszínűségét képviselő elemeket, pl. a kétéves szakmunkásképzést (a legalább 10. évfolyamot elvégzettek részére), a szakgimnáziumi érettségi után szakmunkásképzést (nem technikus szakmákra) biztosítsák?

14. Hogyan képzelik megvalósítani az egyéni sajátosságokat figyelembe vevő rugalmasabb megoldásokat, a beszámíthatóságot, az egyéni tanulási utak lehetőségét (pl. az orientációs évfolyamba való évközi belépést? A szakképzés újrakezdésének lehetőségét más szakmában, a saját kérésre történő évfolyamismétlés megengedését/finanszírozását; a második szakképesítés részben párhuzamos, ill. lerövidített megszerzését; szakmai érettségivel a nem technikus szakmák rövidített megszerzésének lehetőségét; érettségi lehetőségét olyan tárgyból, amit nem tanult az iskolában; gimnáziumban párhuzamos képzésben folyó szakképzést, ill. a felsőoktatási tanulmányokkal párhuzamos szakképzést)?

15. Miként kívánják elérni a szakképzési marketingen túlmutató, az aktív életutat támogató pályaorientációs, karriertanácsadási rendszer részeként kezelt, a munkavállalói rugalmasságot lehetővé tevő pályaorientációt, a karriermenedzsment készségek beépülését a NAT-ba és a tantervekbe, a mindehhez szükséges személyi háttér biztosítását; a pályaorientáció során végzett tanulói mérések szerepének korlátozását?

16. Mi a véleményük arról, hogy az állami és egyházi fenntartó mellett bizonyos területeken támogatni kellene a magán fenntartók szerepvállalását is, fel kellene használni az alapítványi képzésben felhalmozódott tapasztalatokat; biztosítani kell a nem egyházi intézményben való tanulás lehetőségét minden területen?

17. A rendszer rugalmasságával, átjárhatóságával kapcsolatosan egy már most is létező valós probléma: a szakközépiskolák magasabb évfolyamain tanulók még a régi szakképzési program szerint kezdték meg a tanulmányaikat. Mi lesz közülük az évismétlésre utasított diákokkal, ők hogyan fognak becsatlakozni egy azóta elkezdett, új szisztéma szerinti képzésbe? Esetleg előfordulhat az az abszurd eset, hogy 12.-ből a 9. évfolyamra bukik valaki vissza?